

OCENA WARUNKÓW HIGIENICZNO - SANITARNYCH LETNIEGO WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY W 2024 ROKU NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

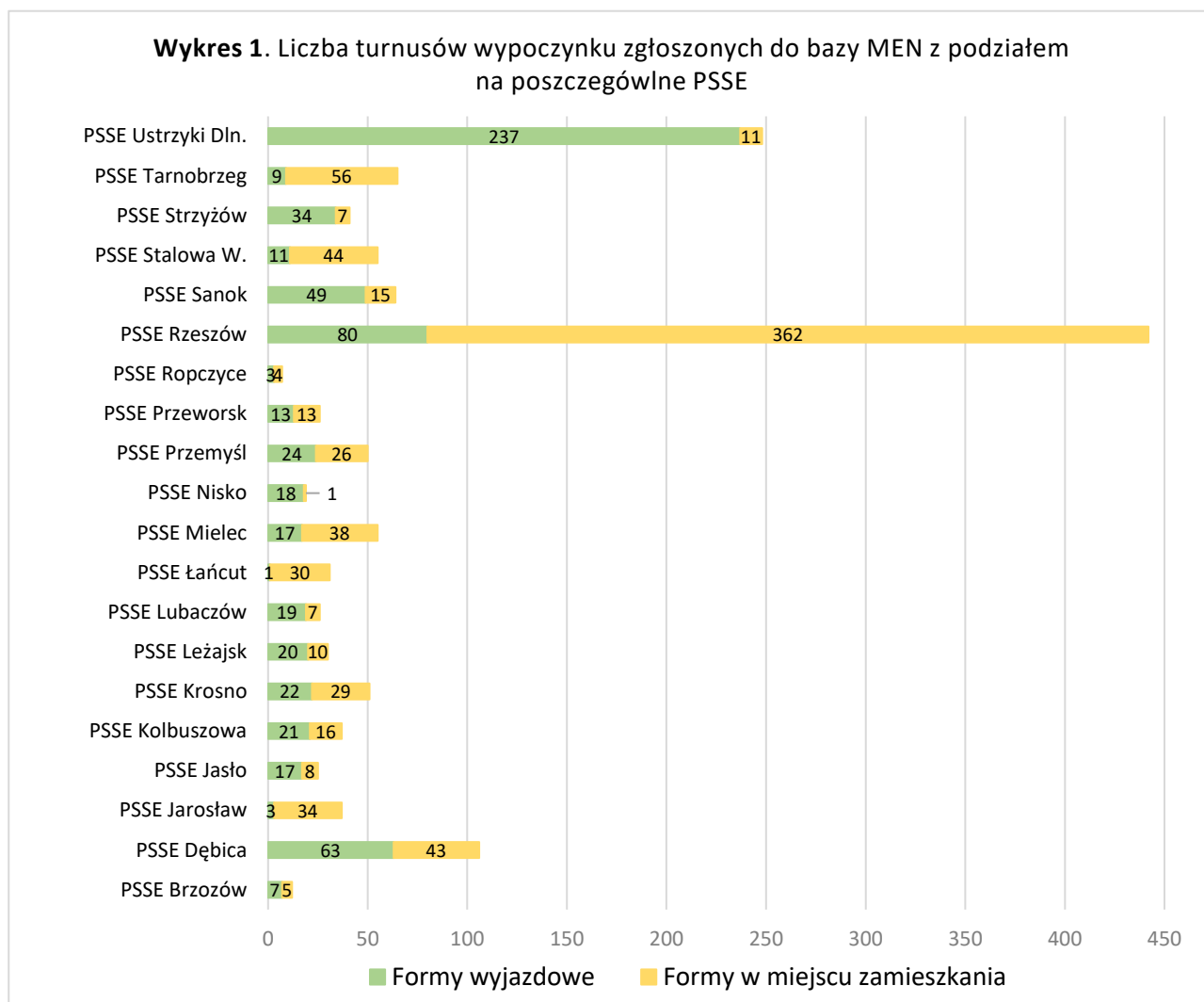
Ocena końcowa

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023r. poz. 338) do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne między innymi w ośrodkach wypoczynku. Właściwy terenowo Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje nadzór w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków zdrowotnych i higieniczno-sanitarnych w miejscu wypoczynku zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pracownicy powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych przeprowadzają kontrole turnusów figurujących w elektronicznej bazie wypoczynku w trakcie ich trwania.

Podczas wypoczynki letniego 2024 roku do elektronicznej bazy MEN zgłoszono 1427 turnusów wypoczynku mających odbyć się na terenie województwa podkarpackiego. 459 turnusów zgłoszono w obiektach hotelowych lub innych obiektach świadczących usługi hotelarskie, 134 turnusy w obiektach używanych okazjonalnie do wypoczynku, 75 obozów pod namiotami, natomiast 759 form wypoczynku zgłoszono w miejscu zamieszkania. Zgłoszone turnusy odbyły się w 474 obiektach. Organizatorzy zrezygnowali z prowadzenia 32 turnusów, ze względu na zbyt małą liczbę chętnych uczestników.

Na terenie naszego województwa najchętniej wybieranymi do wypoczynku w formie wyjazdowej są tereny znajdujące się w powiecie leskim i bieszczadzkim, gdzie przez całe wakacje zgłoszono 248 takich turnusów. Sporą liczbę zgłoszeń odnotowano także w powiecie rzeszowskim (80 form) oraz dębickim (63 formy). Natomiast wypoczynek w miejscu zamieszkania zgłaszany jest najczęściej w większych miastach, wśród których prym wiodzie Rzeszów (362 zgłoszenia), który jest największym miastem posiadającym dobrze rozbudowaną infrastrukturę sprzyjającą organizacji półkolonii.

Liczbę turnusów form wyjazdowych i w miejscu zamieszkania, na terenie nadzorowanym przez poszczególne stacje powiatowe województwa podkarpackiego przedstawiają wykres 1.

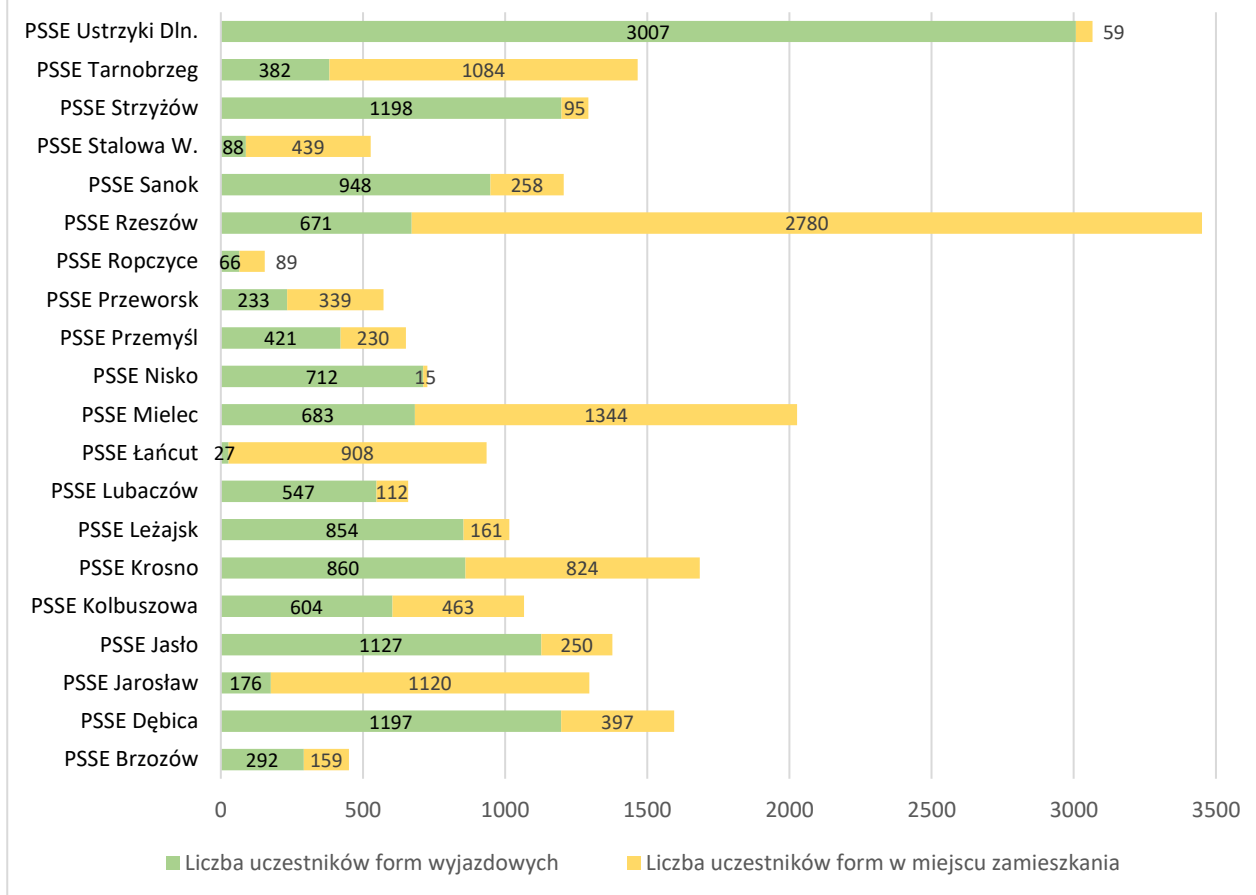

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podkarpackiego podczas letniego wypoczynku skontrolowali 699 turnusów w 391 obiektach, przeprowadzając w nich łącznie 865 kontroli. Podczas przeprowadzanych kontroli brano pod uwagę warunki sanitarnohigieniczne zapewnione przez organizatorów dla uczestników wypoczynku. Oceną stanu sanitarnego obejmowano wszystkie pomieszczenia, z których korzystali uczestnicy wypoczynku. Zwracano uwagę na stan sanitarnotechniczny pokoi, ich wyposażenie, infrastrukturę sanitarną, zaopatrzenie w środki do utrzymania higieny osobistej. Sprawdzano także dokumentację organizatorów wypoczynku oraz dostęp uczestników do opieki medycznej.

Z wypoczynku na skontrolowanych turnusach skorzystało 25 219 dzieci i młodzieży (w tym na formach wyjazdowych 14 093, natomiast w miejscu zamieszkania 11 126).

Liczbę uczestników wypoczynku form wyjazdowych i w miejscu zamieszkania na terenie poszczególnych powiatów województwa podkarpackiego, w skontrolowanych obiektach przedstawia wykresy 2.

Wykres 2. Liczba uczestników wycieczki w skontrolowanych obiektach na terenie poszczególnych PSSE

Przeprowadzone kontrole wykazały na 9 turnusach uchybienia i nieprawidłowości dotyczące warunków zakwaterowania i dokumentacji personelu. Wydano 8 decyzji opłatowych i 2 decyzje nakazowe.

W analizowanym okresie na terenie województwa podkarpackiego organizatorzy zgłosili 75 turnusów obozów pod namiotami, w tym 66 obozów z zapewnioną stałą infrastrukturą komunalną oraz 9 bez stałej infrastruktury komunalnej. Nieprawidłowości odnotowano na dwóch obozach.

W czasie wakacji dużym zainteresowaniem cieszyły się formy wycieczki w miejscu zamieszkania. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej skontrolowali 367 turnusów przeprowadzając w nich łącznie 448 kontroli. Łącznie na skontrolowanych turnusach było 11 126 uczestników. Kontrolowane turnusy wycieczki w miejscu zamieszkania zapewniały dzieciom bogaty program, od podstawowych zajęć manualno – plastycznych, muzycznych i edukacyjnych, po wyjścia do kina, na basen, kręgle czy wycieczki plenerowe. Na 344 półkoloniach prowadzone było dożywianie z którego skorzystało 10 469 dzieci.

W obiektach letniego wycieczki skontrolowano 116 bloków żywienia. Nieprawidłowości i uchybienia stwierdzono w 2 obiektach, wydano 1 decyzję merytoryczną, 2 decyzje płatnicze oraz

nałożono 2 mandaty karne o łącznej wartości 700 zł. Ponadto podczas kontroli bloków żywienia sprawdzono również 224 jadłospisy pod kątem racjonalnego żywienia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym aspekcie. Jadłospisy były ułożone prawidłowo, posiłki zawierały wszystkie niezbędne składniki odżywcze.

Na skontrolowanych turnusach odnotowano 36 zachorowań i 72 urazy.

Dla dzieci i młodzieży nie korzystających z zorganizowanych form wypoczynku prowadzone były zajęcia w formie tzw. „otwartych drzwi”. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podkarpackiego skontrolowali 49 takich obiektów (12 bibliotek, 24 domy kultury, 3 świetlice oraz 9 innych obiektów). W skontrolowanych obiektach z tej formy wypoczynku skorzystało 3 473 dzieci i młodzieży.

Ponadto pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podkarpackiego, przeprowadzili 23 kontrole Szkolnych Schronisk Młodzieżowych. Z możliwości noclegu skorzystało 803 osoby. Stan sanitarnohigieniczny skontrolowanych schronisk nie budził zastrzeżeń.

Pracownicy HDiM powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych na terenie województwa podkarpackiego podczas kontroli wypoczynku letniego wspólnie z pracownikami OZiKS, HP czy OE prowadzili działania edukacyjno – informacyjne celem poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży szkolnej przebywającej na półkoloniach i obozach. Tematy podjęte w zakresie bezpiecznego wypoczynku letniego obejmowały między innymi zagadnienia dotyczące dbania o higienę osobistą uczestników wypoczynku, a także ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, alkoholu, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz zagadnienia z zakresu „Udzielania pierwszej pomocy w trakcie upałów”, „Woda dlaczego warto ją pić” i jaki ma to wpływ na organizm człowieka. Omawiano zasady zachowania w trakcie burzy oraz informowano o postępowaniu w przypadku wklucia się kleszcza. Przeprowadzano rozmowy na temat zasad zachowania w trakcie pożaru lasu i podstawowych zasadach bezpiecznego grzybobrania. Przekazywano informacje dotyczące profilaktyki w przypadku wystąpienia wszawicy oraz informacje dotyczące profilaktyki szczepienia przeciw krztuścowi oraz tężcowi. By zapobiegać zakażeniem bąblowicą, informowano o odpowiednim dbaniu o higienę rąk i higienę w kuchni, o dokładnym myciu warzyw, owoców oraz grzybów leśnych. Informowano także, aby unikać kontaktu z lisami by nie doszło do pogryzienia i narażenia na chorobę wścieklizny, gdyż każde ugryzienie człowieka przez dzikie zwierzę lub wzbudzające podejrzenie pogryzienie przez zwierzę domowe wymaga dokładnego sprawdzenia. Informowano również o profilaktyce szczepień.

Omawiano również zagadnienia związane ze skutkami używania przez dzieci i młodzież szkolną substancji psychoaktywnych i środków zastępczych.

Podczas przeprowadzanych działań edukacyjnych wykorzystywano m.in. kolorowanki opracowane przez pracowników OZiKS WSSE w Rzeszowie o tematyce:

1. kolorowanka Bezpieczne wakacje (kleszcze, bezpieczna droga, rower, rolki, deskorolka, upały, burze, góry, las, woda, prawidłowy ubiór, higiena, zatrucia grzybami, zatrucia pokarmowe, pierwsza pomoc),
2. pokoloruj obrazki, a poznasz mycia rąk blaski, ulotka patent na bezpieczne wakacje,
3. plakat – informacje dla rodziców dzieci, które rozpoczną naukę w szkole podstawowej.

W powiecie krośnieńskim odbył się:

- 1) XI Ogólnopolski Piknik Rodzinny w Rymanowie Zdroju w dniu 23.06.2024 r. (ok.1000 uczestników), na którym pracownicy PSSE w Krośnie zorganizowali stoisko, w którym przeprowadzano indywidualne rozmowy i porady w zakresie:
  - a) profilaktyki chorób zakaźnych, a w szczególności promocji szczepień ochronnych,
  - b) treści kampanii „Świadome piękno- wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie”,
  - c) bezpieczny wypoczynek w mieście, w górach i nad wodą (m.in.promieniowanie UV, e-papierosy, energetyki),
  - d) zasady bezpiecznego grzybobrania,
  - e) treści kampanii EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”,
  - f) treści kampanii „Problem wagi ciężkiej”,
  - g) bezpłatne badania aparatem smokolizer oraz ćwiczenia z wykorzystaniem alko- i narkogogli,
  - h) malowanie przez dzieci kolorowanek o treści zdrowotnej.
- 2) Akcja edukacyjna w ramach „Wakacyjnej pracy podwórkowej” MOPR w Krośnie w dniach 16-17.07.2024r. (90 dzieci), na której pracownicy PSSE w Krośnie przygotowali i przeprowadzili 2 spotkania z dziećmi w wieku szkolnym na temat:
  - a) profilaktyki chorób odkleszczowych: boreliozy i zapalenia opon mózgowych i mózgu (pogadanka i projekcja filmu),
  - b) profilaktyki chorób zakaźnych: szczepienia ochronne oraz higiena rąk,
  - c) zdrowy styl życia – aktywność fizyczna bez używek: energetyki i e-papierosy,
- 3) Akcja edukacyjna w Placówce Wsparcia Dziennego w Ogródku Jordanowskim w Krośnie w dniu 30.07.2024r. (30 dzieci), na której pracownicy PSSE w Krośnie przeprowadzili spotkanie z dziećmi w wieku szkolnym na temat:
  - a) profilaktyki chorób odkleszczowych: boreliozy i zapalenia opon mózgowych i mózgu (pogadanka i projekcja filmu)
  - b) profilaktyki chorób zakaźnych: szczepienia ochronne oraz higiena rąk,
  - c) zdrowy styl życia – aktywność fizyczna bez używek: energetyki i e-papierosy.

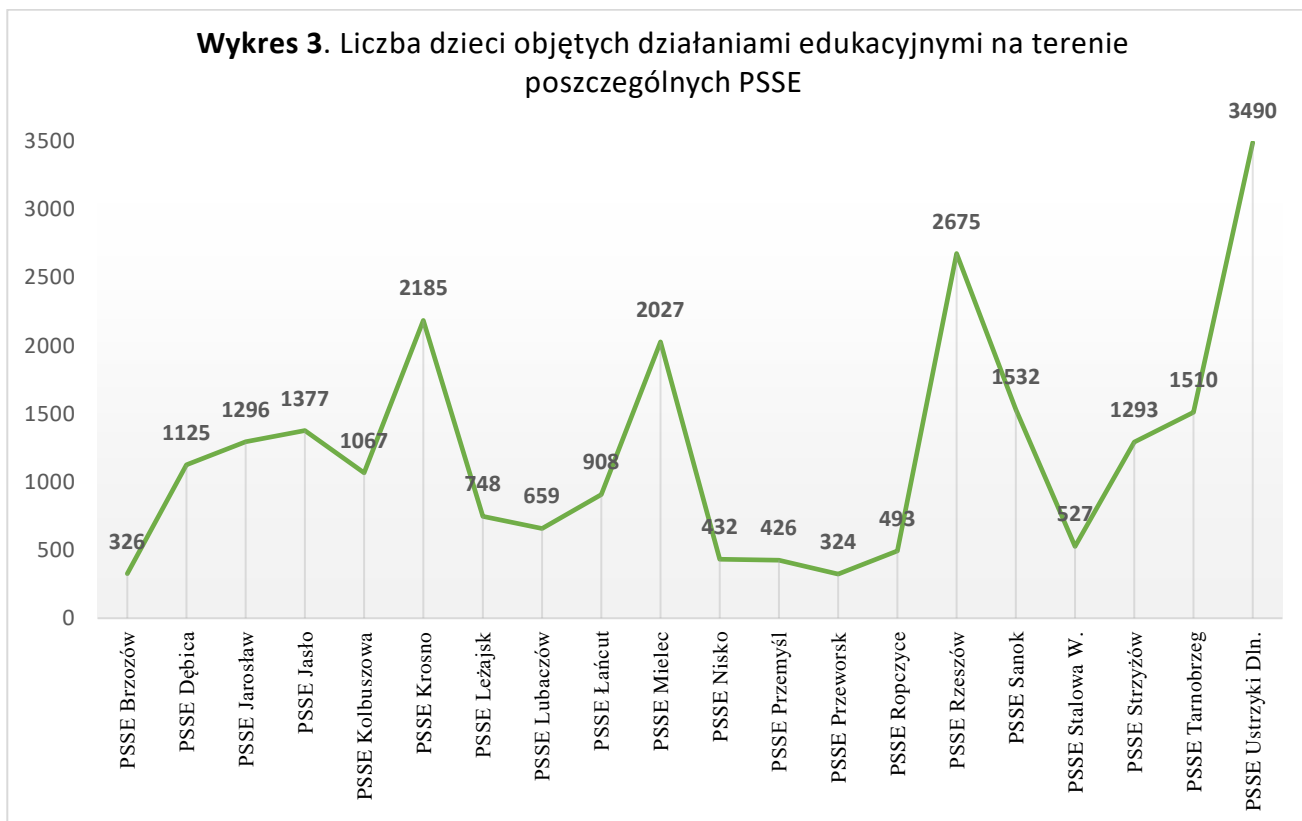
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przeworsku wizytował półkolonię sportową w Przeworsku - zdjęcia z tego wydarzenia umieszczono na stronie Facebook PSSE w Przeworsku. Z przeprowadzonych działań oświatowo-zdrowotnych w PSSE w Przeworsku sporządzano dokumentację fotograficzną, którą po uzyskaniu zgody rodziców oraz organizatorów wycieczek zamieszczano systematycznie na stronie Facebook Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przeworsku w kilku postach pod hasłem "Bezpieczne Wakacje".

Kierownikom wycieczki pozostawiono ulotki o tematyce:

„Suplementy”, „Bezpieczeństwo żywności”, „Wścieklizna, objawy wścieklizny”, „Jak skutecznie myć ręce”, „Patent na bezpieczne wakacje”, „Co to są e-papierosy”, „Informacje na temat kleszczy i chorób odkleszczowych”, „Wszystko o wszawicy”, „Legionella wszystko co powinieneś wiedzieć”, „Dopalacze”, „Składniki dymu tytoniowego”, „Zalecenia podczas upałów”, „Jedz zdrowo”, „Jak skutecznie myć ręce”, „Czy wiesz, że napoje energetyczne...”, „Jak zapobiegać otyłości”, „Uzależnienia od telefonu”, „Woda w organizmie”. W ramach działań profilaktycznych przeprowadzone były warsztaty z młodzieżą z wykorzystaniem alko i narkogogli.

W wybranych miejscach wycieczki uczestnicy mieli możliwość zagrania w grę „Wyścig do zdrowia”, dzieci otrzymywały kolorowanki „Zdrowe nawyki to klucz do zdrowego życia”.

Łącznie działaniami edukacyjno - informacyjnymi objęto ok. **24 500** dzieci i młodzieży. Poniższy wykres obrazuje jak sytuacja miała się w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego.

Na bieżąco pracownicy powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych województwa podkarpackiego udzielali konsultacji i porad telefonicznych, bądź e-mailowych.

Ponadto w ramach wspólnych działań na rzecz bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Policji oraz Straży Pożarnej działania edukacyjno – kontrolne na 34 turnusach wypoczynku. Przedstawiciele Komend Powiatowych Policji omawiali zasady bezpieczeństwa podczas wypoczynku m.in. w lesie, w górach, nad wodą, zasady bezpieczeństwa poruszania się po drogach, właściwe oznakowanie dojazdów i dojść do obozów na terenach leśnych, a także zasady ewakuacji w razie wystąpienia burzy, czy innych zagrożeń. Przedstawiciele Komend Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej udzielali instruktażu dotyczącego zasad udzielania pierwszej pomocy.

Nadzór nad formami letniego wypoczynku prowadzony przez pracowników pionu Higieny Dzieci i Młodzieży na terenie województwa podkarpackiego ocenia się pozytywnie. Kontrolowane obiekty były dobrze przygotowane do wypoczynku, a nadzór nad nimi uwzględniał wszystkie aspekty istotne dla bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Ogólnie przebieg wypoczynku letniego na terenie województwa podkarpackiego ocenia się pozytywnie.

Sprawozdanie sporządziła:

Imię i nazwisko, stanowisko służbowe:

Ewa Kwarta,
st. asystent Oddziału HDiM
WSSE w Rzeszowie